

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО
НАКАЗ ХНМУ
від 27.08.2019 № 305

ПОЛОЖЕННЯ

**про підготовку та захист магістерських робіт
студентів, які здобувають ступінь вищої освіти «магістр»
у Харківському національному медичному університеті**

27.08.2019

Харків

№ 371

Дане положення розроблено на підставі чинних норм Конституції України, Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», та Галузевих стандартів вищої освіти, відповідно до вимог чинного законодавства України та Статуту Харківського національного медичного університету і є документом, що регламентує порядок організації написання та захисту магістерських робіт студентами університету.

Дія цього положення поширюється на студентів університету, які здобувають вищу освіту за ступенем «магістр» (далі - магістр).

1. Загальні положення

1.1 Магістр - це освітній ступінь, що здобувається на другому рівні вищої освіти та присуджується університетом у результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньої програми. Ступінь магістра здобувається за освітньо-професійною або за освітньо-науковою програмою. Обсяг освітньо-професійної програми підготовки магістра становить 90-120 кредитів ЄКТС, обсяг освітньо-наукової програми - 120 кредитів ЄКТС. Освітньо-наукова програма магістра обов'язково включає дослідницьку (наукову) компоненту обсягом не менше 30 відсотків.

Особа має право здобувати ступінь магістра за умови наявності в неї ступеня бакалавра.

Ступінь магістра медичного спрямування здобувається на основі повної загальної середньої освіти і присуджується університетом у результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньої програми, обсяг якої становить 300-360 кредитів ЄКТС.

1.2 Другий (магістерський) рівень вищої освіти відповідає восьмому рівню [Національної рамки кваліфікацій](#) і передбачає здобуття особою поглиблених теоретичних та/або практичних знань, умінь, навичок за обраною спеціальністю (чи спеціалізацією), загальних засад методології наукової та/або професійної діяльності, інших компетентностей, достатніх для ефективного виконання завдань інноваційного характеру відповідного рівня професійної діяльності.

1.3 Останній етап підготовка магістра - атестація.

Атестація - встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів вищої освіти

Захист магістерської роботи є компонентом атестації, що визначено у відповідній освітній програмі та навчальному плані.

Освітня (освітньо-професійна, освітньо-наукова,) програма - система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти.

Навчальний план – документ університету, який визначає перелік та обсяг навчальних дисциплін у кредитах ЄКТС, послідовність вивчення дисциплін та проходження практик, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю.

Магістерська робота є самостійним науковим дослідженням студента, що виконується ним на завершальному етапі навчання. Її виконання є необхідною складовою освітньої програми. Основне завдання автора магістерської роботи – продемонструвати рівень своєї наукової кваліфікації, уміння самостійно вести науковий пошук і вирішувати конкретні наукові завдання.

1.4 Написання магістерської роботи – один з основних етапів підготовки висококваліфікованого фахівця, ефективна форма перевірки знань студента, його творчої та практичної підготовленості до розв'язання проблемних професійних завдань інноваційного характеру в певній галузі національного господарства, важлива форма розвитку творчого мислення й розширення знань майбутніх фахівців. Написання магістерської роботи є завершальним етапом навчання студентів, головною метою якої є оволодіння методологією творчого вирішення сучасних наукових, науково-технічних і виробничих задач прикладного характеру на основі отриманих знань, умінь та інших компетентностей відповідно до вимог стандартів вищої освіти, набуття досвіду аналізу отриманих результатів досліджень.

1.5 Визначальними ознаками магістерської роботи має бути наукова новизна, самостійність, дослідницький характер, актуальність.

1.6 До початку виконання магістерської роботи студент повинен ознайомитися з положенням про магістерську роботу й керуватися його вимогами.

1.7 При необхідності магістрам можуть надаватися вільні дні для підготовки магістерських робіт і консультацій.

1.8 До початку захисту магістерська робота проходить перевірку на дотримання вимог академічної доброчесності. Магістерські роботи, які не відповідають вимогам академічної доброчесності не допускаються до захисту.

1.9 Захист магістерської роботи відбувається публічно на засіданні Екзаменаційної комісії відповідно до графіка проведення атестації.

2 Мета магістерської роботи.

2.1 Метою магістерської роботи є:

- систематизація й поглиблення теоретичних і практичних знань, формування навичок використання цих знань при вирішенні конкретних наукових, науково-педагогічних і професійних завдань;
- розвиток навичок самостійної науково-дослідної роботи й оволодіння методикою теоретичних, експериментальних і науково-практичних досліджень;
- дослідження сучасних проблем педагогічної, наукової чи управлінської діяльності в медичній галузі;
- набуття досвіду аналізу результатів досліджень, що були отримані, формулювання висновків і положень;
- набуття навичок написання й оформлення наукової праці та отримання досвіду її публічного захисту.

2.2 У результаті виконання науково-дослідної частини магістерської роботи студенти повинні вміти:

- проводити бібліографічно-пошукову роботу з використанням сучасних інформаційних технологій;
- формулювати мету дослідження;
- формувати план, методики та обґрунтування проведення дослідження;
- обирати необхідні методи дослідження;
- оформляти підсумки виконаної роботи у вигляді звітів, рефератів, наукових статей, доповідей і заявок на винаходи, які оформлені згідно з установленими вимогами із залученням сучасних засобів редагування й друку.

3 Теми та наукове керівництво магістерської роботи

3.1 Назва магістерської роботи повинна бути, по можливості, стислою, відповідати суті поставленого наукового завдання, указувати на наукову проблему.

3.2 Тематика магістерських робіт розробляється професорсько-викладацьким складом кафедри, відповідальної за підготовку магістрів, теми магістерських робіт поновлюються щороку.

Теми магістерських робіт та наукове керівництво обговорюються на засіданні кафедри і затверджуються рішенням Вченої ради факультету не пізніше ніж за 6 місяців до захисту. У необхідних випадках існує можливість зміни та корекції теми магістерського дослідження, плану роботи, заміни наукового керівництва. Ці питання вирішуються на засіданнях кафедри, де проходить підготовка магістрів, не пізніше ніж за 4 місяці до терміну подання

магістерської роботи до захисту та затверджуються рішенням Вченої ради факультету.

3.3 Зміст навчальних дисциплін індивідуального плану та всіх видів практик студента має бути спрямований на виконання завдань магістерської роботи.

3.4 Керівництво магістерськими роботами здійснюють провідні викладачі кафедр, які мають науковий ступінь кандидата або доктора наук та успішно ведуть науково-дослідну роботу.

При призначенні керівника враховують принцип наступності наукового керівництва студентською науковою роботою на попередніх курсах навчання, а також з урахуванням наукових інтересів студента.

Список наукових керівників і перелік рекомендованих тем магістерських досліджень на наступний навчальний рік має бути затверджений рішенням кафедри до 15 травня поточного року.

3.5 Науковий керівник видає студенту завдання (Додаток 7), контролює виконання роботи та затвердженого ним індивідуального плану.

3.6 Основні обов'язки наукового керівника магістерської роботи:

- допомога студентові у виборі теми магістерської роботи;
- участь у складанні індивідуального плану й систематична перевірка його виконання студентом;
- надання систематичних консультацій з питань порядку, послідовності виконання магістерської роботи, визначення змісту та обсягу відповідних частин роботи;
- надання допомоги студентові у визначенні переліку питань і практичних матеріалів, які належить вивчити й зібрати під час науково-дослідної, науково-педагогічної або виробничої практики;
- допомога в доборі наукових джерел, інших матеріалів, які доцільно використовувати при виконанні магістерської роботи;
- надання консультацій за змістом магістерської роботи;
- перевірка виконання студентом проміжних етапів і всієї роботи й надання допомоги в її науковому редагуванні;
- вирішення питання про допуск роботи до попереднього захисту на кафедрі;
- перевірка магістерської роботи на відповідність вимогам академічної доброчесності;
- складання відгуку про магістерську роботу з її ґрунтовною характеристикою відповідно до критеріїв оцінювання.

3.7 Обов'язки студента, якій здобуває ступінь освіти «Магістр»:

- обрати тему магістерської роботи;

- скласти індивідуальний план щодо її виконання;
- визначити перелік питань і практичних матеріалів, які належить вивчити й зібрати під час практик;
- дібрати наукові джерела, які доцільно використати при виконанні магістерської роботи;
- підготувати магістерську роботу відповідно до індивідуального графіку та згідно з цим положенням;
- відповідати за дотримання вимогам академічної доброчесності;
- публічно захистити магістерську роботу на засіданні ЕК, продемонструвавши рівень своєї наукової кваліфікації, уміння самостійно вести науковий пошук і вирішувати конкретні наукові завдання.

3.8 Студенти та їх наукові керівники на засіданнях кафедр звітують про хід виконання магістерської роботи (результати розгляду поточних результатів роботи фіксуються в протоколі засідання кафедри).

3.9 На здійснення наукового керівництва магістерською роботою одному керівникові відводяться години відповідно до норм навантаження на поточний навчальний рік та обсягу кредитів, необхідних студенту для її виконання.

3.10 Кількість студентів магістратури, закріплених за одним науковим керівником, не повинна перевищувати 5 осіб на навчальний рік.

4 Написання та захист магістерської роботи

4.1 Вимоги до змісту магістерської роботи

4.1.1 Магістерська робота є творчою науковою роботою, яка виконується студентом самостійно, з дотриманням вимог академічної доброчесності, на базі теоретичних знань і практичних навичок, отриманих студентом протягом усього терміну навчання й науково-дослідної роботи, пов'язаної з розробкою конкретних теоретичних і науково-виробничих завдань інноваційного характеру, що визначаються специфікою відповідної освітньої програми.

Академічна доброчесність - сукупність етичних принципів та визначених законами України правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

4.1.2 Зміст магістерської роботи передбачає:

- формулювання мети й завдань дослідження;
- аналіз стану вирішення проблеми за матеріалами вітчизняних і зарубіжних публікацій, обґрунтування мети дослідження;

- вибір методів досліджень, які застосовуються під час розв'язання науково-дослідного завдання, розробку власного плану дослідження;
- науковий аналіз і узагальнення фактичного матеріалу, який використовується в процесі дослідження;
- отримання власних результатів, що мають теоретичне, прикладне або науково-методичне значення;
- апробацію отриманих результатів у вигляді доповідей на наукових конференціях або підготовлених публікацій у наукових журналах і збірниках;
- узагальнення результатів досліджень з наведенням висновків і рекомендацій.

4.1.3 Магістерська робота повинна бути результатом завершеної творчої наукової розробки й свідчити про те, що автор володіє сучасними методами наукових досліджень і спроможний самостійно вирішувати професійні завдання, які мають теоретичне й практичне значення. Магістерська робота повинна бути виконана грамотно, без помилок і некоректних скорочень. У ній повинні бути чіткі, зрозумілі для сприйняття формулювання вихідних положень, припущень, отриманих результатів, тверджень тощо.

4.2 Структура магістерської роботи

Магістерська робота повинна містити:

- титульний аркуш (зразок подано в додатку 1);
- зміст (додаток 2);
- перелік умовних скорочень (за необхідністю);
- вступ;
- основну частину, яка складається з розділів, кожний з яких завершується стислими висновками;
 - загальні висновки;
 - список використаних джерел;
 - додатки (за необхідністю).

У **змісті** (розміщується за титульним аркушем магістерської роботи) містяться назви й номери початкових сторінок усіх структурних компонентів роботи: вступу, розділів, підрозділів та пунктів (якщо вони мають заголовки), висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел, додатків, інших структурних частин.

Якщо в роботі вживається специфічна термінологія, а також використано маловідомі скорочення, нові символи, позначення тощо, то їх перелік може бути подано у вигляді окремого списку, який розміщують перед вступом.

Вступ розкриває сутність і стан наукової проблеми та її значущість, підстави й вихідні дані для розробки теми. У вступі обґрунтовують

актуальність і доцільність роботи для відповідної галузі; визначають об'єкт і предмет дослідження, мету. Відповідно до поставленої мети формулюються завдання дослідження.

У розділах основної частини подають:

- огляд літератури за темою і вибір напрямів досліджень. Стисло, критично висвітлюючи роботу попередників, автор повинен порушити ті питання, що залишились невирішеними й визначити своє місце в розв'язанні проблеми;

- виклад загальної методики й основних методів досліджень;
- експериментальну частину й методику досліджень;
- відомості про проведені теоретичні й (або) експериментальні дослідження;

- аналіз та узагальнення результатів власних досліджень автора.

У кінці кожного розділу подається стислий висновок.

У **висновках** підводяться підсумки проведеної роботи. Необхідно наголосити на якісних і кількісних показниках здобутих результатів, обґрунтувати достовірність результатів, викласти рекомендації щодо їхнього подальшого використання, аналіз проходження перевірки на академічну доброчесність.

Список використаних джерел. У списку використаних джерел уміщено наукові публікації різного рівня, архівні джерела, які використано автором для обґрунтування позицій своєї роботи. Бібліографічний опис джерел складають відповідно до чинних стандартів з бібліотечної та видавничої справи.

До **додатків** доцільно включати допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття роботи. Додатки містять таблиці, рисунки, графіки, анкети, тести, програми спостережень, методичні розробки тощо. Додатки розміщують у порядку появи посилань у тексті.

4.3 Правила оформлення магістерської роботи

Магістерська робота виконується державною мовою, для іноземних студентів допускається використання іноземної мови.

Магістерська робота повинна бути виконана друкованим способом на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм).

Текст магістерської роботи необхідно друкувати з міжрядковим інтервалом 1,5, поля: угорі, внизу – 20мм, з лівого боку – 30мм, з правого боку – 10мм; абзац – 12,5мм; шрифт – Times New Roman 14 друкованих пунктів. Друк повинен бути чітким, чорного кольору.

Обсяг основного тексту магістерської роботи повинен становити 50 – 60 сторінок (без урахування списку використаних джерел і додатків).

Заголовки структурних частин магістерської роботи друкують великими літерами по центру, наприклад:

ЗМІСТ

Заголовки підрозділів (параграфів) друкують з абзацу звичайним шрифтом. Крапку в кінці заголовків не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапками.

Кожну структурну частину магістерської роботи слід починати з нової сторінки.

Нумерацію сторінок, розділів, рисунків, таблиць, формул здійснюють арабськими цифрами без знака «№» посередині верхнього поля аркуша.

Першою сторінкою магістерської роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок. На титульному аркуші номер сторінки не ставлять.

Номер розділу ставиться після слова «РОЗДІЛ» (крапка не ставиться). Заголовок розділу друкується з нового рядка:

РОЗДІЛ 1

НАЗВА РОЗДІЛУ

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу й порядкового номера параграфа, між якими ставиться крапка.

Якщо в тексті роботи використано ілюстрації (рисунки, графіки, схеми) й таблиці, то їх подають безпосередньо після тексту, де вони згадуються вперше. Якщо ілюстрація чи таблиця мають формат більший за А4, то її можна розмістити в додатках.

Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу (за винятком ілюстрацій, поданих у додатках). Номер ілюстрації складається з номера розділу й порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Номер ілюстрації, її назва й пояснювальний підпис розміщується безпосередньо під ілюстрацією.

Таблиці нумеруються послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) у межах розділу. У правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщується напис «Таблиця» із зазначенням її номера. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу й порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка.

Якщо таблиця переноситься на наступну сторінку, то над таблицею пишеться «Продовження таблиці» й указується її номер. Назви граф у таблиці

пишуться з великої літери, підзаголовки – з маленької, якщо вони складають одне речення із заголовком. Якщо вони самостійні, то пишуться з великої літери. Висота рядків повинна бути не менше 8 мм.

Для підтвердження власних аргументів посиланням на авторитетне джерело або для критичного аналізу того чи іншого твору слід наводити цитати. Науковий етикет вимагає точно відтворювати цитований текст, бо найменше скорочення наведеного витягу може спотворити зміст, закладений автором. Кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело. Посилання в тексті магістерської роботи на джерела слід зазначати у квадратних дужках порядковим номером цього джерела за бібліографічним списком і відповідною сторінкою, наприклад: [5, 15]. Посилання на джерела без прямого цитування вказуються в квадратних дужках, наприклад [14], а якщо посилання відбувається на кілька джерел, то вони подаються у квадратних дужках через крапку з комою [1; 3; 8].

4.4 Вимоги до оформлення списку використаних джерел.

Список використаних джерел – елемент бібліографічного апарату, який містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після висновків.

Список джерел слід розмішувати в алфавітному порядку прізвищ авторів (якщо авторів декілька, то прізвищем першого), а також заголовків праць. У списку літератури зазначаються всі публікації вітчизняних і зарубіжних авторів, на які є посилання в роботі. Усі джерела подаються тією мовою, якою вони видані. *Неприпустимим є переклад назв видань українською мовою.* Література іноземними мовами наводиться в кінці списку використаної літератури. Відомості про джерела, які включено до списку, подаються згідно з вимогами державного стандарту з обов'язковим наведенням назв праць (додаток 3).

Додатки. Наприкінці наукової роботи розміщують додатки в порядку появи посилань у тексті. У правому верхньому куті малими літерами (перша – велика) подається слово «Додаток» із зазначенням його номера, але без знака «№». Якщо до магістерської роботи включено лише один додаток, то слово «Додаток» подається без номера. Заголовок додатка подається відповідно до правил оформлення структурних частин роботи. Наприклад:

Додаток 3

ЗАГОЛОВОК

4.5 Процедура підготовки до захисту

Студент здійснює підготовку й написання магістерської роботи під керівництвом наукового керівника й зобов'язаний подавати йому роботу для перевірки частинами в установлені терміни відповідно до індивідуального плану написання магістерської роботи. Недотримання студентом узгодженого календарного графіка написання магістерської роботи з неповажних причин (несвоєчасне завершення розділів та роботи загалом) розглядається як невиконання ним навчального плану, що може бути підставою для відрахування його з університету за невиконання навчального плану.

Науковий керівник магістерської роботи перевіряє виконану частину роботи й надає відповідні рекомендації.

Обов'язковим є публічний розгляд поточних результатів магістерської роботи на засіданнях кафедри.

Після усунення всіх зауважень керівника студент завершує оформлення роботи й подає її науковому керівникові для підсумкової перевірки на предмет відповідності встановленим вимогам.

За умови належного виконання роботи науковий керівник допускає її до попереднього захисту.

Наступним етапом є попередній захист магістерської роботи в спеціально створеній комісії профільної кафедри. Попередній захист проводиться не пізніше ніж за 4 тижні до захисту магістерської роботи. Термін попереднього захисту магістерської роботи доводиться до відома студентів не пізніше ніж за два місяці.

Студент подає комісії на попередній захист роботу в завершеному, але не прошитому вигляді. У разі виявлення несуттєвих недоліків йому може бути надано певний термін для їх усунення. У разі невідповідності роботи встановленим вимогам (в тому числі академічної доброчесності), наявності суттєвих недоліків, комісія надає на кафедру висновок про недопущення її до захисту.

Після попереднього захисту, у разі повної відповідності її встановленим вимогам, магістерська робота зшивається у тверду обкладинку.

На титульній сторінці магістерської роботи ставиться підпис магістранта, наукового керівника й завідувача профільної кафедри. Після останньої сторінки роботи підшиваються пусті файли для розміщення відгуку наукового керівника й рецензії.

Не пізніше, ніж за 2 тижні до захисту виконану магістерську роботу подають науковому керівникові який в триденний термін складає відгук.

У відгуку науковий керівник відзначає ступінь самостійності у виконанні роботи, відповідність вимогам академічної доброчесності, здобутки й недоліки, наявність елементів дослідження й узагальнення передового досвіду, обґрунтованість і цінність висновків, робить висновок про можливість рекомендації роботи до захисту.

Допущена до захисту магістерська робота підлягає рецензуванню і надається рецензенту не пізніше, ніж за 2 тижні до захисту. Склад рецензентів затверджується Вченою Радою факультету за поданням завідувача кафедри. Рецензентами можуть бути викладачі вищих навчальних закладів, співробітники науково-дослідних установ або підприємств, які спеціалізуються на вирішенні проблем, споріднених з темою роботи. Рецензент у п'ятиденний термін ознайомлюється з роботою й дає на неї письмову рецензію. Рецензія повинна відображати позитивні досягнення магістерської роботи та її недоліки, містити ґрунтовний аналіз змісту роботи, висновок щодо можливості її захисту та рекомендацію щодо диференційованої оцінки її якості. Негативна рецензія не є підставою для відхилення роботи від її захисту.

Не допускається внесення змін до магістерської роботи після надання рецензії та складання відгуку.

Магістерська робота разом з відгуком керівника та рецензією передається на кафедру за 10 днів до початку атестації.

Магістерська робота до захисту не допускається, якщо вона:

- не пройшла попередній захист на профільній кафедрі, про що свідчить протокол засідання кафедри;
- представлена науковому керівникові на перевірку з порушенням термінів, установлених індивідуальним планом магістранта щодо виконання магістерської роботи;
- виконана на тему, що вчасно не була затверджена або не вчасно скоригована;
- не має відгуку наукового керівника або рецензії;

4.6 Процедура захисту

4.6.1 Для проведення атестації (захисту магістерських робіт) наказом ректора університету створюється екзаменаційна комісія (ЕК). До ЕК включаються найбільш досвідчені науково-педагогічні працівники та представники роботодавців (за згодою). Комісія проводить свої засідання відкрито та згідно з графіком її роботи, затвердженим ректором університету.

4.6.2 Екзаменаційній комісії не пізніше одного дня до захисту магістерських робіт подаються:

деканатом факультету (інституту):

- наказ про допуск до атестації (захисту магістерських робіт) зі спеціальності;
- подання Голові екзаменаційної комісії щодо захисту магістерської роботи (Додаток 6);

кафедрою:

- повний текст магістерської роботи на паперовому (зшитий у тверду обкладинку) та електронному носіях;
- ілюстративний матеріал до магістерської роботи (якщо його передбачено специфікою освітньої програми);
- матеріали, що характеризують наукову (творчу) і практичну цінність виконаної роботи: друковані статті, методичні розробки (якщо вони є);
- відгук наукового керівника (додаток 4);
- рецензія (додаток 5).

4.6.3 Студент, представляючи свою роботу на захисті, повинен у стислому вигляді:

- обґрунтувати актуальність теми та схарактеризувати структуру роботи;
- визначити об'єкт та предмет дослідження;
- висвітлити постановку проблеми за темою дослідження;
- стисло викласти найбільш важливі положення та основний зміст роботи;
- описати методiku й результати дослідження;
- представити результати апробації роботи;
- окреслити можливості практичного використання результатів роботи;
- визначити перспективи подальших досліджень з обраної тематики.

На виступ студента перед ЕК відводиться до 15 хвилин. Текст виступу студента на захисті магістерської роботи погоджується з науковим керівником.

Виступ та відповіді на запитання, зауваження й побажання, указані в рецензії на роботу загалом, повинні показати найвищий рівень теоретичної підготовки студента, його всебічну ерудицію та вміння доступно викласти основні результати проведеного дослідження. Завершуючи виступ, студент має вказати, які його пропозиції вже впроваджено або заплановано до впровадження; де ще доцільно, на його думку, застосувати результати дослідження та яка їхня практична цінність.

4.6.4 Голова та члени екзаменаційної комісії, а також інші особи, присутні на захисті, можуть звертатися до студента із запитаннями, на які він зобов'язаний дати змістовні відповіді.

Після відповіді на всі питання оголошується зміст рецензії або надається слово для виступу рецензенту (якщо він присутній на захисті).

Після цього слово може бути надано науковому керівникові для характеристики магістерської роботи (відзначити її позитивні й негативні сторони) та ставлення студента до своїх обов'язків.

Захист однієї магістерської роботи триває не більше 30 хвилин.

4.6.5 За результатами захисту магістерської роботи ЕК на своєму закритому засіданні ухвалює рішення щодо оцінки кожної магістерської роботи індивідуально та про присвоєння студенту кваліфікації та видачу йому диплома державного зразка відповідної категорії.

У разі недосягнення згоди між членами ЕК щодо оцінки магістерської роботи, голос голови комісії є вирішальним.

Повторний захист магістерської роботи з метою підвищення оцінки не дозволяється.

Рішення ЕК оголошується прилюдно в день захисту магістерських робіт. Воно є остаточним і оскарженню не підлягає. Оцінка, визначена комісією, відображається в протоколі ЕК та екзаменаційних листах.

Студент, який отримав на захисті магістерської роботи незадовільну оцінку, відраховується з університету, як такий, що не пройшов атестацію, йому видається академічна довідка державного зразка. Він має право бути повторно допущеним до захисту магістерської роботи одноразово протягом наступних трьох років у період роботи ЕК.

У разі виставлення незадовільної оцінки ЕК встановлює, чи може студент подати на повторний захист ту саму роботу з доопрацюванням, чи він повинен опрацювати нову тему, визначену профільною кафедрою.

Якщо студент не з'явився з неповажної причини на засідання ЕК для захисту магістерської роботи, то в протоколі комісії відзначається, що він є не атестованим у зв'язку з неявкою на засідання ЕК. Такому студенту кваліфікація не присвоюється та диплом не видається. Студент відраховується з університету, як такий, що не пройшов атестацію, йому видається академічна довідка державного зразка. Він має право бути повторно допущеним до захисту магістерської роботи одноразово протягом наступних трьох років у період роботи ЕК.

4.6.6 При встановленні академічної недоброчесності повторний захист магістерської роботи не дозволяється. Студент має право бути повторно допущеним до захисту тільки після опрацювання нової теми, визначеної профільною кафедрою.

4.6.7 Під час захисту магістерських робіт ведеться протокол засідання ЕК, у якому відображаються всі питання до студента. Окремо зазначається думка

членів ЕК про практичну цінність і рекомендації щодо використання пропозицій автора.

До протоколу вносяться також відомості про категорію документу про освіту державного зразка, що видається випускникові університету та присвоєну йому кваліфікацію.

Протоколи підписуються головою та членами ЕК, які брали участь у засіданні, та подаються до навчально-методичного відділу Університету.

4.6.7 Магістерські роботи після захисту передаються на профільну кафедру, яка підготувала магістра, де вони реєструються в спеціальних журналах і зберігаються відповідно до нормативних термінів збереження. Відповідальність за їх збереження покладається на відповідальних за діловодство осіб кафедри.

4.6.8 По завершенні роботи ЕК її голова складає звіт, у якому відображає якісні та кількісні показники захисту, пропозиції щодо вдосконалення магістерських досліджень.

4.7 Оцінювання магістерської роботи

При оцінюванні магістерської роботи ЕК бере до уваги такі чинники:

- актуальність обраної теми;
- чіткість формулювання об'єкта, предмета, завдань дослідження;
- логічність структури та її відповідність темі роботи;
- вміння вести бібліографічний пошук із застосуванням сучасних інформаційних технологій;
- системність і глибина теоретичного аналізу проблеми;
- наявність огляду наукових джерел з конкретної проблематики;
- використання сучасних методів наукового дослідження, вміння модифікувати наявні та розробляти нові методи виходячи із завдань конкретного дослідження;
- достовірність та обґрунтованість висновків;
- відповідність вимогам щодо оформлення роботи;
- змістовність доповіді студента про основні результати дослідження;
- правильність, чіткість, аргументованість відповідей на запитання членів ЕК;
- зауваження й рекомендації рецензента й наукового керівника магістерської роботи, тощо.

Критерії оцінювання з урахуванням специфіки напряму підготовки за чотирьохбальною, 200-бальною шкалами та шкалою ECTS розробляються та затверджуються профільною кафедрою.

4.8 Орієнтовні критерії оцінювання

Оцінка **180-200 балів/«відмінно»/А** ставиться, якщо до магістерської роботи немає суттєвих зауважень; обґрунтовано актуальність теми; тему розкрито повністю; робота містить елементи наукової новизни, має теоретичне й практичне значення; доповідь на захисті є логічною, змістовною, проголошена з вільним оперуванням матеріалу; відгук і рецензія позитивні; відповіді на питання членів ЕК вичерпні й переконливі; робота повністю відповідає встановленим вимогам.

Оцінка **160-179 балів/«добре»/В** ставиться, якщо тема роботи практично розкрита, але наявні певні недоліки, які не мають істотного значення; у теоретичній частині поверхнево проаналізовано літературні джерела, елементи новизни та практичного значення представлені не зовсім чітко; висновки не є переконливими; є окремі зауваження в рецензії та відгуку наукового керівника; доповідь студента на захисті побудована логічно, проголошена з вільним оперуванням матеріалу, відповіді на запитання членів ЕК переважно вичерпні й переконливі; робота оформлена в межах встановлених вимог. Робота відповідає всім вимогам, має практичне значення. Результати дослідження можуть бути впроваджені. Захист показав обізнаність студента в предметі дослідження.

Оцінка **150-159 балів/«добре»/С** ставиться, якщо тема роботи практично розкрита, але наявні певні недоліки, які не мають істотного значення; у теоретичній частині поверхнево проаналізовано літературні джерела, елементи новизни та практичного значення представлені не зовсім чітко; висновки не є переконливими; є окремі зауваження в рецензії та відгуку наукового керівника; доповідь студента на захисті побудована логічно, проголошена з вільним оперуванням матеріалу, відповіді на запитання членів ЕК переважно вичерпні й переконливі; робота оформлена в межах встановлених вимог. Робота відповідає всім вимогам, але не має суттєвої новизни та практичного значення. Захист загалом засвідчив обізнаність студента в предметі дослідження

Оцінка **130-149 балів/«задовільно»/D** ставиться, якщо тема роботи в основному розкрита, але мають місце певні недоліки змістового характеру; нечітко сформульовані мета, завдання, об'єкт, предмет дослідження; відсутній або суттєво обмежений аналіз наукової полеміки; аналітична частина характеризується надмірною описовістю; висновки й пропозиції, що містяться в роботі не обґрунтовані; рецензія й відгук містять окремі зауваження, які не отримали пояснення; доповідь прочитана за текстом, або підготовлена невдало; не всі відповіді на запитання членів ЕК є коректними або вони не одержали належної аргументації; є зауваження щодо оформлення роботи. Робота загалом відповідає вимогам, але немає новизни й практичного значення.. Робота має

деякі зауваження. захист засвідчив неповну обізнаність студента в предметі дослідження.

Оцінка **120-129 балів/«задовільно»/E** ставиться, якщо тема роботи в основному розкрита, але мають місце певні недоліки змістового характеру; нечітко сформульовані мета, завдання, об'єкт, предмет дослідження; відсутній або суттєво обмежений аналіз наукової полеміки; аналітична частина характеризується надмірною описовістю; висновки й пропозиції, що містяться в роботі не обґрунтовані; рецензія й відгук містять окремі зауваження, які не отримали пояснення; доповідь прочитана за текстом, або підготовлена невдало; не всі відповіді на запитання членів ЕК є коректними або вони не одержали належної аргументації; є зауваження щодо оформлення роботи. Робота загалом відповідає вимогам, але немає новизни й практичного значення. Робота має суттєві зауваження. захист засвідчив суттєві недоліки та неповну обізнаність студента в предметі дослідження.

Оцінка **менш ніж 120 балів/«незадовільно»/F** ставиться, якщо порушено логіку у викладі матеріалу в роботі; розділи не узгоджені між собою; відсутній огляд сучасних літературних джерел; відсутній докладний аналіз досліджуваних проблем; відсутні особисті висновки й пропозиції автора; робота не відповідає спеціальності; мають місце суттєві недоліки в оформленні роботи; виступ на захисті свідчить про слабку орієнтацію в досліджуваній проблемі. Робота не відповідає вимогам, має багато суттєвих зауважень. захист засвідчив відсутність необхідної підготовки студента, необізнаність студента в предметі дослідження. Необхідно доопрацювати роботу, але повторний захист можливий.

Оцінка **менш ніж 120 балів/«незадовільно»/F** ставиться, якщо порушено логіку у викладі матеріалу в роботі; розділи не узгоджені між собою; відсутній огляд сучасних літературних джерел; відсутній докладний аналіз досліджуваних проблем; відсутні особисті висновки й пропозиції автора; робота не відповідає спеціальності; мають місце суттєві недоліки в оформленні роботи; виступ на захисті свідчить про слабку орієнтацію в досліджуваній проблемі. Робота не відповідає вимогам, захист показав відсутність необхідної підготовки студента та повну необізнаність студента в предметі дослідження. Тому повторний захист неможливий, студент повинен отримати нову тему.

5 Прикінцеві положення

5.1 Всі зміни та доповнення до даного Положення вносяться шляхом видання наказу ректора університету про внесення відповідних змін та доповнень або розробку нової редакції Положення.

5.2 З дати затвердження в установленому порядку нової редакції «Положення про підготовку та захист магістерських робіт студентів, які здобувають ступінь вищої освіти «магістр» у Харківському національному медичному університеті», дане Положення втрачає чинність.

Додаток 1
до п.4.2 Положення про підготовку
та захист магістерських робіт,
затвердженого наказом ХНМУ
від _____ № _____

Зразок оформлення титульної сторінки магістерської роботи

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра _____
Назва кафедри

Магістерська робота

за спеціальністю _____
шифр та назва спеціальності

на тему: _____
назва теми

Виконав: студент ____ курсу, групи _____

(факультет, спеціальність)

(прізвище та ініціали)

Керівник _____

(посада, науковий ступень, прізвище та ініціали)

Рецензент _____

(посада, науковий ступень, прізвище та ініціали)

Харків – 20_____

Додаток 2
до п.4.2 Положення про підготовку
та захист магістерських робіт,
затвердженого наказом ХНМУ
від _____ № _____

ПРИКЛАД ОФОРМЛЕННЯ ЗМІСТУ

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1	НАЗВА РОЗДІЛУ	8
	1.1. Назва параграфу	8
	1.2. Назва параграфу	25
	1.3. Висновки за розділом	33
РОЗДІЛ 2	НАЗВА РОЗДІЛУ	36
	2.1. Назва параграфу	36
	2.2. Назва параграфу	56
	2.3. Висновки за розділом	72
ВИСНОВКИ	75
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	81
ДОДАТКИ	92

до п.4.4 Положення про підготовку
та захист магістерських робіт,
затвердженого наказом ХНМУ
від _____ № _____

Приклади бібліографічного опису

Опис книг одного автора
Корж М. На віку, як на довгій ниві : автобіогр. повість / Микола Корж. – Х. : Майдан, 2001. – 274 с.
Опис книг двох авторів
Черній А. М. Філософія : твої кроки до мудрості : конспект-практикум / А. М. Черній, З. І. Тімошенко. – К. : Вид-во Європ. ун-ту, 2001. – 201 с.
Опис книг трьох авторів
Уривалкін О. М. Історія України : навч. посіб. / О. М. Уривалкін, І. М. Конончук, Ю. Г. Шевченко. – К. : Знання, 2001. – 240 с.
Опис книг, які мають більше трьох авторів
Історія України : довідник / Г. Д. Темко, Л. С. Тупчієнко, Н. В. Бем та ін. – К. : Академія, 2001. – 479 с.
Опис книг, які перекладені з іноземних мов
Шарма Р. Монах, который продал свой „феррари” : история об исполнении желаний / Р. Шарма ; пер. с англ. К. Вронский. – К. : София, 2004. – 286 с. : ил., портр.
Опис збірника статей
Актуальні філософські та культурологічні проблеми сучасності : зб. наук. пр. / за ред. В. В. Попова. – К. : КДЛУ, 2001. – 239 с.
Опис словників
Современная философия : словарь и хрестоматия. – Ростов-н/Д. : Феникс, 2002. – 511 с.
Опис багатотомного видання (скорочена форма)
Новая философская энциклопедия : в 4 т. – М. : Мысль, 2000 – 2001. – Т. 1–4.
Опис окремого тома
Багалій Д. І. Вибрані праці : у 6 т. – Х. : ХГІ „НУА” ; Золоті сторінки, 1999 – . – Т. 1 : Автобіографія. Ювілейні матеріали. Бібліографія. – 1999. – 600 с. : іл.
Опис офіційного документа
Про освіту : Закон України від 23 берез. 1996 р. № 100/96–ВР // Відомості Верхов. Ради України. – 1996. – № 21. – С. 253–278.
Про вдосконалення мережі вищих навчальних закладів : Постанова Кабінету Міністрів України від 13 серп. 1993 р. № 646 // Зібр. Постанов Уряду України. – 1993. – № 14. – С. 63–64.
Цивільний кодекс України : за станом на 1 лип. 2004 р. / Верховна Рада

України. – К. : Парламент. вид-во, 2004. – 352 с.
Опис автореферату дисертації
Рибаченко Л. І. Підготовка іноземних студентів у навчальних закладах України (1946–2000 рр.) : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.01 „Загальна педагогіка та історія педагогіки” / Л. І. Рибаченко. – Луганськ, 2001. – 18 с.
Аналітичний опис статей з журналу
Журавльова О. І. Стародавні релігійні вірування українців / О. І. Журавльова // Наука. Релігія. – 2001. – № 2. – С. 168 – 174.
Опис статті з видання, що продовжується
Телехов В. Д. Наука как объект художественного отображения / В. Д. Телехов // Вестн. Харьк. ун-та. – 1999. – № 185 : Сер. : Филологія. – Вып. 12. – С. 3 – 9.
Аналітичний опис статті із збірника
Глотц П. Европейская идентичность / П. Глотц // Образ Европы : пробл.-темат. сб. – М., 2000. – С. 19 – 25.
Аналітичний опис статті з газети
Лащук Ю. Україна – Польща: культура взаємин / Ю. Лащук // Культура і життя. – 2002 . – 1 трав.
Посилання на Інтернет-видання
[Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.dospo.ru/model.html – Заголовок з екрану.

Додаток 4
до п.4.6 Положення про підготовку
та захист магістерських робіт,
затвердженого наказом ХНМУ
від _____ № _____

Зразок орієнтовної схеми відгуку на магістерську роботу

Відгук наукового керівника

на магістерську роботу _____
(прізвище та ініціали)

(назва теми)

за спеціальністю _____
(шифр та назва)

- 1 Актуальність теми.
- 2 Відповідність змісту роботи обраній темі.
- 3 Рівень повноти розробки питань та окремих проблем.
- 4 Рівень теоретичної та професійної підготовки магістранта, його здатність до самостійної роботи.
- 5 Логічність, послідовність, аргументованість викладу матеріалу, уміння робити висновки.
- 6 Характеристика студента під час роботи над магістерською роботою (дисциплінованість, наполегливість, підготовленість, своєчасність виконання завдання тощо).
- 7 Важливість запропонованих магістрантом рекомендацій для їхнього впровадження в практику роботи навчальних закладів різного рівня.
- 8 Відповідність дослідження вимогам, що висуваються до магістерських робіт.
- 9 Дата й підпис керівника магістерської роботи із зазначенням посади, наукового ступеня та вченого звання.

Висновок кафедри про магістерську роботу

Магістерська робота розглянута.

Студент (ка) _____
(прізвище та ініціали)

допускається до захисту даної роботи в Екзаменаційній комісії.

Завідувач кафедри _____
(назва)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 20__ року

Додаток 5
до п.4.6 Положення про підготовку
та захист магістерських робіт,
затвердженого наказом ХНМУ
від _____ № _____

Зразок Орієнтовної схеми рецензії на магістерську роботу

Рецензія

на магістерську роботу _____
(прізвище та ініціали)

_____ (назва теми)

за спеціальністю _____
(шифр та назва)

- 1 Актуальність теми.
- 2 Практична цінність питань, які розроблені в науковій роботі.
- 3 Стисла характеристика магістерської роботи за розділами.
- 4 Позитивні моменти й недоліки магістерської роботи.
- 5 Новизна й оригінальність ідей, покладених в основу роботи.
- 6 Методика вивчення й обробка матеріалів дослідження.
- 7 Наявність у роботі певних рекомендацій та їх обґрунтування:
- 8 Якість оформлення дипломної (магістерської) роботи.
- 9 Недоліки роботи.
- 10 Оцінка магістерської роботи за чотирибальною системою.
- 11 Дата та підпис рецензента із зазначенням посади, наукового ступеня та вченого звання. (Підпис завіряється печаткою закладу освіти, установи або організації, у якій працює рецензент.)

Додаток 6
до п.4.6 Положення про підготовку
та захист магістерських робіт,
затвердженого наказом ХНМУ
від _____ № _____

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
(повне найменування вищого навчального закладу)

ПОДАННЯ
ГОЛОВІ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ
ЩОДО ЗАХИСТУ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Направляється студент _____ до захисту магістерської роботи
(прізвище та ініціали)

галузь знань _____
(шифр і назва галузі)

спеціальністю _____
(шифр і назва спеціальності)

на тему: _____
(назва теми)

Магістерська робота і рецензія додаються.

Декан факультету (директор інституту) _____
(ПІБ, підпис)

Довідка про успішність

_____ за період навчання на факультеті
(прізвище та ініціали студента)

з _____ до _____ повністю виконав
навчальний план за освітньою програмою спеціальності з таким розподілом
оцінок за:

національною шкалою: відмінно _____%, добре _____%, задовільно _____%;

шкалою ECTS: A _____%; B _____%; C _____%; D _____%; E _____%.

Секретар факультету(інституту) _____
(ПІБ, підпис)

Додаток 7
до п.3.5 Положення про підготовку
та захист магістерських робіт,
затвердженого наказом ХНМУ
від _____ № _____

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
(повне найменування вищого навчального закладу)

Факультет(інститут) _____

Кафедра _____

Рівень вищої освіти _____

Галузь знань _____
(шифр і назва)

Спеціальність _____
(шифр і назва)

Освітня програма _____
(назва освітньої програми)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____
назва кафедри

(підпис)

(ПІБ)

“ ____ ” _____ 20__ року

З А В Д А Н Н Я

НА МАГІСТЕРСЬКУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

(прізвище, ім'я, по батькові)

1.Тема роботи _____

керівник роботи _____
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

2.Строк подання студентом роботи _____

3.Вихідні дані до роботи _____

4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

5. Перелік досліджень (з точним зазначенням обов'язкових досліджень)

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів магістерської роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка

Студент _____

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Керівник роботи _____

(підпис)

(прізвище та ініціали)